

**12 de setembre: EL SANTÍSSIM NOM DE MARIA**  
Memòria lliure

➤ **SOBRE EL NOM DE MARIA**

✓ **Etimologia**

Aquest nom és, amb diferència, el nom femení més estès a Catalunya, a més de ser el més estudiat, ja que se n'han proposat a la ratlla de setanta interpretacions.

Sembla que el seu origen és **hebreu**, probablement a partir de l'egipci, ja que apareix per primera vegada portat per la germana de Moisès i Aaron. La unió de consonants *m*, *r* i *m*, que es troba a l'origen d'aquest nom (transcrit *Miryam* o *Maryam* indistintament), tindria el significat de '**l'estimada d'Amon**', ja que l'arrel *mry* significa 'estimada' en egipci.

En l'origen **grec**, la interpretació seria '**l'estimada de Déu**', en què Yam és un equivalent vàlid de Yah, abreviació de Jahvè. Altres etimologies el fan derivar de l'hebreu *marah*, 'amargor', o de *meri*, 'obstinació', que fa al·lusió al caràcter enèrgic de qui el porta, potser present a *marà*: substantiu arameu que significa 'senyora'. Altres versions: exaltada, estel del mar, il·luminada, mirra.

Sigui com sigui, el nom de Maria va passar a representar, sobretot, l'ideal de dona en estendre's el culte a la Mare de Déu per tota la Cristiandat. I fins a l'edat moderna tampoc no es va prodigar gaire a causa del respecte enorme que existia vers aquest nom per l'aurèola de divinitat que l'envoltava. Sol aparèixer com a complement de nombrosos noms compostos.

✓ **Variants en català**

Mariona, Mireia, Míriam, Marica; Mari (hip.)

✓ **En altres llengües**

- **Alemany:** Maria.
- **Anglès:** Mary; May, Molly, Polly (hip.).
- **Castellà:** María, Marichu, Maruja, Mariví, Mariela.
- **Eslau:** Marinka, Maruschka.
- **Euskera:** Mari, Miren.
- **Francès:** Marie; Mimi, Marion (diminutiu), Manon (hip.).
- **Gallec:** Marica, Maruxa.
- **Hebreu:** Mirjam
- **Hongarès:** Marusca.
- **Italià:** Maria; Mariella, Marietta, Mariolona, Mariuccia (hip.).
- **Rus:** Marys, Marianka, Mascia; Masha (hip.).

✓ **Combinació amb un altre nom (en italià)**

- Malena: Maria – Elena
- Malena: Maria – Magdalena
- Maresa: Maria – Teresa
- Marianna: Maria – Anna
- Maribel: Maria – Isabella
- Marica: Maria – Enrica

- Marilena: Maria – Magdalena o Elena
  - Marilina: Maria – Lina
  - Marilisa: Maria – Elisabet
  - Marilù: Maria – Lluïsa
  - Marirosa: Maria – Rosa
  - Marisa: Maria – Luisa
  - Maristella: Maria – Stella
  - Marlene: Maria – Magdalena
  - Milena: Maria – Elena.
- Els Pares de l'Església han contat la Mare de Déu amb els noms més sublims: "Protectora, Sobirana, Estel del Mar" (St. Bernat).
  - Tenim notícies ja en el llunyà 1513 d'una festa a Occident, en concret a la diòcesi de Cuenca, però molt abans l'Església d'Orient ja l'estava celebrant.
  - Avui recordem el nom (anomenat també "el dolç nom") d'aquella que va portar al món el Salvador, aquest *nom* que el poble cristià ha invocat des de sempre amb fe i devoció.
  - **Advocacions d'avui:** Maria, Dolça, Lluc, Estíbaliz...

### Col·lecta

Concediu-nos, Déu omnipotent, que tots els qui celebrem el nom gloriós de Santa Maria Verge, obtinguem, per la seva intercessió, el favor de la vostra misericòrdia. Per Nostre Senyor Jesucrist...

### ➤ HISTÒRIA DE LA DIADA

- ✓ **Orient:** La diada d'avui clou el naixement de Maria.
- ✓ **1513:** A l'Occident, la festa és aprovada per primera vegada pel Papa Juli II per a la diòcesi de Cuenca (gràcies al canonge Pedro del Pozo amb una fundació de 6.000 'maravedís'), el vuitè dia de la Nativitat de Nostra Senyora, amb ofici propi i ritu doble i molt solemne.
- ✓ **Segle XVII:** El papa Innocenci XI (1676-1689) l'estén a tota l'Església, en acció de gràcies per la victòria sobre els turcs en el setge de Viena (12 de setembre de 1683). El Papa, a despit de les intrigues franceses, va aconseguir que es concretés una aliança entre el rei de Polònia Joan Sobieski i l'emperador Leopold I, que aconseguí l'alliberament de Viena i la victòria de Kahlenberg, que allunyà definitivament els turcs de l'Europa Central. Innocenci XI assignà la diada al diumenge després del 8 de setembre.
- ✓ **1587, gener 17:** Nova reforma després del Concili de Trento, ara demanada pel canonge Pedro del Pozo, nebot de l'anterior, al Papa Sixt V. La diada, però, es trasllada al 17 de setembre, segons testimoni del cardenal Deis. Més tard es començà a celebrar a l'arquebisbat de Toledo.
- ✓ **1671:** El Papa Climent X concedeix que se celebri el 17 de setembre.
- ✓ **Pius XII (1939-1958):** Trasllada la diada al 12 de setembre, com a memòria de tercera classe.

- |  |
|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ <b>Després del Concili Vaticà II:</b> Se celebra el mateix dia 12 de setembre, però com a memòria lliure, perquè altrament hauria pogut semblar com si es doblés la festa de la Nativitat de Maria, del 8 de setembre.</li> </ul> |
|--|



## ► DIR EL TEU NOM, MARIA

Dir el teu nom, Maria,  
és dir que la Pobresa compra els ulls de Déu.  
Dir el teu nom, Maria,  
és dir que la Promesa té gust a llet de dona.  
Dir el teu nom, Maria,  
és dir que la nostra carn vesteix el silenci del Verb.  
Dir el teu nom, Maria,  
és dir que el Regne ve caminant amb la Història.  
Dir el teu nom, Maria,  
és dir amb la Creu i en les flames de l'Esperit.  
Dir el teu nom, Maria,  
és dir que qualsevol nom pot ser ple de Gràcia.  
Dir el teu nom, Maria,  
és dir que qualsevol sort pot ser també la Seva Pasqua.  
Dir el teu nom, Maria,  
és dir-te tota Seva, Causa de la Nostra Alegria.

**Pere Casaldàliga**